

INFORMACIJA
**U VEZI SA ZAKLJUČIVANJEM UGOVORA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE
MAKEDONIJE O REGULISANJU IMOVINSKO PRAVNIH ODNOŠA**

Vlada Crne Gore je na sjednici od 12. jula 2017. godine (zaključak 07-2170 od 20. jula 2017. godine) razmotrila Predlog za zaključivanje Ugovora između Crne Gore i Republike Makedonije o regulisanju imovinsko pravnih odnosa i tim povodom ovlastila ambasadora Crne Gore u Republici Makedoniji Predraga Mitrovića, da potpiše navedeni ugovor. Usljed najavljenе zvanične posjete predsjednika Vlade Duška Markovića Republici Makedoniji, 16. i 17. oktobar 2017. godine, Vlada je na sjednici od 5. oktobra 2017. godine izvršila izmjenu ovog zaključka i ovlastila predsjednika Vlade Markovića da potpiše ovaj Ugovor (zaključak 07-3060, od 5. oktobra 2017). Međutim, zbog objektivnih razloga na makedonskoj strani (promjena u Vladi i neokončаниh unutrašnjih procedura, kao i promjene organa nadležnih za primjenu ugovora) do potpisivanja nije došlo prilikom navedene posjete premijera Markovića Skoplju.

Predmet Ugovora je regulisanje prava svojine i drugih stvarnih prava koja su fizička i pravna lica jedne ugovorne strane stekla na pokretnim i nepokretnim stvarima na teritoriji druge ugovorne strane, koja imaju na teritoriji te ugovorne strane istu pravnu zaštitu pred sudovima i drugim državnim organima, kakva je garantovana domaćim fizičkim i pravnim licima. Ugovorom je takođe definisano da će ugovorne strane na svojoj teritoriji omogućiti sticanje prava svojine i drugih stvarnih prava fizičkim i pravnim licima druge ugovorne strane, ako je važeći pravni osnov za sticanje nastao do datuma: za Crnu Goru 3. jun 2006. godine, a za Republiku Makedoniju 8. septembar 1991. godine, bez obzira na mjesto zaključenja pravnog posla iz kojeg je nastao taj pravni osnov. Svaka od ugovornih strana će na svojoj teritoriji omogućiti sticanje prava svojine i drugih stvarnih prava fizičkim i pravnim licima druge ugovorne strane i nakon datuma iz člana 1 stav 2 ovog ugovora, u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana.

U konkretnom slučaju riječ je o preregistraciji vlasništva poslovnog prostora Industrijaimpeks (Industrijeimport Podgorica) u Skopju na državu Crnu Goru. Nekretnina „Industrijaimpeks, (imovinski list br. 18432, izdat od Katastra za nekretnine Republike Makedonije), kao vlasnik stoji Industrijeimport - Podgorica Crna Gora istaknuta je klauzula – zabilješka o zabrani prometa nekretnine do zaključivanja Ugovora o uređenju imovinsko-pravnih odnosa između dvije države. Iz navedenog proizilazi da je pomenuti Ugovor jedini način za rješavanje upisa ove nekretnine na Crnu Goru.

Makedonska strana je tokom 2018. godine predložila određene pravno-tehničke korekcije pojedinih njegovih članova, kao i unošenje još jednog člana (sadašnji član 13), a sa naše strane izvršene su i određene terminološke i jezičke korekcije teksta na crnogorskom jeziku.

Naime, u članovima (2, 6, 7, 8, 9 i 10), prije riječi "državna svojina" unijete su riječi "društvena, odnosno", zbog karaktera svojine u određenim periodima.

U članu 2 stav 1 nakon riječi „pravo svojine i druga stvarna prava,” dodate su riječi „kao i druga imovinska i neimovinska prava.“ Takođe u stavu 2 ovog člana, riječi „teretnim pravnim poslom“ su zamijenjene rijećima „i stečena pravnim poslom uz naknadu koja je utvrđena u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana“.

U članu 2 stav 3 je izmijenjen, tako da glasi: „Ako su sredstva u društvenoj, odnosno državnoj svojini iz stava 2 ovog člana stečena zajedničkim ulaganjem pravnih, odnosno fizičkih lica ugovornih strana, primjenjuju se propisi o susvojini koji važe na teritoriji one ugovorne strane gdje se nalazi imovina u društvenoj, odnosno državnoj svojini. Vlasnički udio se određuje u odnosu na učešće u zajedničkom ulaganju.“

U članu 5, nakon riječi „tržišnoj cijeni“, dodate su riječi "koja je utvrđena u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana.“

U članu 6, prije riječi „zakonodavstvom“ dodata je riječ „unutrašnjim“.

U čanu 8 stav 1 riječi „U skladu sa navedenom polaznom osnovom“, zamijenjene su riječima „Shodno članu 7 ovog ugovora.“.

Član 10 stav 1 je izmijenjen uslijed ukidanja Agencije Republike Makedonije za transformaciju preduzeća sa društvenim, odnosno državnim kapitalom čiji pravni nasljednik je sada Uprava za javne prihode Republike Makedonije. Ovaj član je shodno tome izmijenjen tako da sada glasi: „Ugovorne strane su saglasne da odnos društvenog, odnosno državnog kapitala u pravnim licima u čl. 8 i 9 ovog ugovora, utvrđuju Uprava za imovinu Crne Gore – i organizacija ovlašćena za kontrolu računovodstvenih iskaza u Republici Makedoniji (Uprava za javne prihode Republike Makedonije) u saradnji sa pravnim sljedbenicima Agencije Republike Makedonije za transformaciju preduzeća sa društvenim, odnosno državnim kapitalom, koji po potrebi mogu osnovati zajedničku ekspertsку grupu.“

Član 10 stav 9 izmijenjen je tako da sada glasi: „Pravna lica iz stava 8 ovog člana su dužna da se u roku od 30 dana od konačnog određivanja obima društvenog, odnosno državnog kapitala registruju kao pravna lica mješovitog vlasništva kod nadležnog suda, odnosno nadležne institucije, u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom ugovornih strana.“

U članu 11 riječ „razdruživanja“ je zamijenjena riječima: „dobijanja, odnosno obnove nezavisnosti ugovornih strana.“.

Novi član 13, koji je dodat, odnosi se na neposrednu primjenu Ugovora kod brisanja iz katastra upisanih zabrana raspolažanja nepokretnim imovinom koja je upisana na relevantne nosioce ovog prava i određuje proceduru po kojoj se to vrši.

Dosadašnji član 13, postaje član 14 i izmijenjen je tako da su nakon riječi „sukcesije“, dodate riječi: „bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, shodno bilateralnim i multilateralnim ugovorima koje su zaključile obje ugovorne strane.“

Dosadašnji član 14 postaje član 15 i izmijenjen je (bi sadržan u jednom stavu) tako da glasi: „Sve sporove koji nastanu u vezi tumačenja i primjene ovog ugovora, ugovorne strane će rješavati sporazumno.

Ako ugovorne strane u roku od jedne (1) godine od zahtjeva bilo koje ugovorne strane za sporazumno rješavanje spora, ne postignu dogovor, spor će se na zahtjev bilo koje ugovorne strane rješavati pred Stalnim arbitražnim sudom u Hagu.“

Dosadašnji član 15, postaje član 16, a u njemu se na početku stava 2 dodaju riječi: „Ovaj ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme.“

Navedene izmjene su obilježene u tekstu Ugovora koji se daje u prilogu.

Ministarstvo finansija se nakon uvida u predložene izmjene, u koordinaciji sa Ministarstvom vanjskih poslova, diplomatskim putem saglasilo sa predloženim izmjenama Ugovora, budući da su na liniji njegovog poboljšanja i preciziranja. Izražena je spremnost za njegovo što skorije potpisivanje, o čemu je obaviještena makedonska strana. Povratno makedonska strana je informisala da je njihova Vlada je, na sjednici od 22. novembra 2018. godine, prihvatile

usaglašeni tekst Ugovora i ovlastila ministra vanjskih poslova Republike Makedonije Nikolou Dimitrova da ga potpiše.

S obzirom da je potpisivanje ovog Ugovora odlagano već nekoliko puta, a da je najavljena radna posjeta ministra vanjskih poslova prof. dr Srđana Darmanovića Republici Makedoniji 21-23. oktobra 2018. godine, planirano je da tom prilikom dva ministra vanjskih poslova potpišu Ugovor, na liniji čega je i navedeni zaključak makedonske vlade.

Prilog:

**Usaglašeni tekst Ugovor između Crne Gore i Republike Makedonije
o regulisanju imovinsko pravnih odnosa**

Usaglašeni tekst

UGOVOR između Crne Gore i Republike Makedonije o uređivanju međusobnih imovinsko-pravnih odnosa

Crna Gora i Republika Makedonija (u daljem tekstu: "ugovorne strane"),

U želji da međusobne odnose urede na obostranu korist,

Polazeći od načela koja određuje Povelja o ekonomskim pravima i dužnostima država, koju je Generalna Skupština Ujedinjenih nacija donijela 12. decembra 1974. godine,

Utvrđujući da na teritoriji svake od ugovornih strana postoji imovina koja pripada drugoj ugovornoj strani, fizičkim licima, državljanima druge ugovorne strane i pravnim licima čije se sjedište nalazi na teritoriji druge ugovorne strane,

Polazeći od načela suverenosti i jednakosti država, te načela uzajamne koristi i unapređenja međusobnih odnosa,

Dogovorile su se o sljedećem:

Član 1

Odredbe ovog ugovora se odnose na uređivanje i regulisanje međusobnih imovinsko-pravnih odnosa ugovornih strana, koji su nastali prije i nakon dobijanja, odnosno obnove nezavisnosti ugovornih strana.

Datumi iz stava 1 ovog člana su: za Crnu Goru 3. jun 2006. godine, a za Republiku Makedoniju 8. septembar 1991. godine.

Član 2

Pravo svojine i druga stvarna prava, kao i druga imovinska i neimovinska prava, koja su fizička i pravna lica jedne od ugovornih strana stekla na pokretnim i nepokretnim stvarima na teritoriji druge ugovorne strane, imaju na teritoriji te ugovorne strane, istu pravnu zaštitu pred sudovima i drugim državnim tijelima, koja je garantovana domaćim fizičkim i pravnim licima.

Pod pravom svojine i drugim stvarnim pravima, u smislu ovog ugovora, smatraju se i prava korišćenja, upravljanja i raspolaganja, stečena na sredstvima u društvenoj, odnosno državnoj svojini i stečena pravnim poslom uz naknadu koja je utvrđena u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana.

Ako su sredstva u društvenoj, odnosno državnoj svojini iz stava 2 ovog člana stečena zajedničkim ulaganjem pravnih, odnosno fizičkih lica ugovornih strana, primjenjuju se propisi o susvojini koji važe na teritoriji one ugovorne strane gdje se nalazi imovina u

društvenoj, odnosno državnoj svojini. Vlasnički udio se određuje u odnosu na učešće u zajedničkom ulaganju.

Član 3

Ugovorne strane se obavezuju da će u postupku obezbjeđivanja pravne zaštite fizičkih i pravnih lica jedne ugovorne strane, nadležna tijela druge ugovorne strane poštovati načela zakonske, brze i djelotvorne zaštite.

Član 4

Ugovorne strane će na svojoj teritoriji omogućiti sticanje prava svojine i drugih stvarnih prava fizičkim i pravnim licima druge ugovorne strane, ako je važeći pravni osnov za sticanje nastao do datuma iz člana 1 stav 2 ovog ugovora, bez obzira na mjesto zaključenja pravnog posla iz kojeg je nastao taj pravni osnov.

Svaka od ugovornih strana će na svojoj teritoriji omogućiti sticanje prava svojine i drugih stvarnih prava fizičkim i pravnim licima druge ugovorne strane i nakon datuma iz člana 1 stav 2 ovog ugovora, u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana.

Član 5

Ugovorne strane će se uzdržati od preuzimanja bilo kakvih radnji kojim bi se oduzimala ili ograničavala prava iz čl. 2 i 4 ovog ugovora, osim ako je to potrebno za zaštitu javnog interesa, uz pravo na naknadu po tržišnoj cijeni koja je utvrđena u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana.

Član 6

Ugovorne strane, u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom koje je na snazi u svakoj od ugovornih strana, kao i u skladu sa odredbama ovog ugovora, uređuju imovinsko-pravni položaj pravnih lica sa društvenim, odnosno državnim kapitalom, sa sjedištem u jednoj od ugovornih strana, koja su osnovala pravna lica sa sjedištem na teritoriji druge ugovorne strane.

Član 7

Ugovorne strane su saglasne da pri uređivanju imovinsko-pravnog položaja pravnih lica iz člana 6 ovog ugovora, treba poći od zatečenog činjeničnog stanja i pravnog stanja, a posebno u odnosu na društveni, odnosno državni kapital uložen pri osnivanju.

Član 8

Shodno članu 7 ovog ugovora, kod pravnih lica koja su imala status samostalnog pravnog lica u jednoj od ugovornih strana i koja su se na osnovu propisa te ugovorne strane

priopjila pravnim licima druge ugovorne strane i tim pravnim licima bez naknade prenijeli svoju imovinu (npr. nekadašnje radne organizacije i osnovne organizacije udruženog rada), ugovorne strane su saglasne da se radi o kapitalu stečenom i stvorenom na teritoriji ugovorne strane prije pripajanja, osim društvenog, odnosno državnog kapitala iz stava 2 ovog člana.

Ulaganja društvenog, odnosno državnog kapitala pravnog lica iz druge ugovorne strane prije pripajanja ili nakon njega, u preduzeću koje se priopjilo, smatraju se kapitalom tog pravnog lica i na toj osnovi se određuje udio državnog kapitala, u skladu sa članom 10 ovog ugovora.

Član 9

Za pravna lica registrovana na teritoriji jedne od ugovornih strana, koja su nastala iz poslovnih jedinica ili drugih organizacionih oblika, bez svojstva pravnog lica (predstavnštva i slično, jedinice pravnih lica sa sjedištem na teritoriji druge ugovorne strane) ugovorne strane su saglasne da je bez obzira na mjesto registracije, riječ o kapitalu u svojini osnivača pravnog lica druge strane, osim kapitala iz stava 2 ovog člana.

Ulaganje društvenog, odnosno državnog kapitala druge ugovorne strane u pravna lica iz stava 1 ovog člana smatra se kapitalom te ugovorne strane i na osnovu toga se određuje udio društvenog, odnosno državnog kapitala, u skladu sa članom 10 ovog ugovora.

Član 10

Ugovorne strane su saglasne da odnos društvenog, odnosno državnog kapitala u pravnim licima u čl. 8 i 9 ovog ugovora, utvrđuju Uprava za imovinu Crne Gore – i organizacija ovlašćena za kontrolu računovodstvenih iskaza u Republici Makedoniji (Uprava za javne prihode Republike Makedonije) u saradnji sa pravnim sljedbenicima Agencije Republike Makedonije za transformaciju preduzeća sa društvenim, odnosno državnim kapitalom, koji po potrebi mogu osnovati zajedničku ekspertsку grupu.

Kao udio u društvenom, odnosno državnom kapitalu u pravnom licu obračunava se osnivački kapital te sva materijalna i nematerijalna ulaganja koja zajedno predstavljaju osnov određivanja svojinskog uloga.

Sporovi u vezi uloženog društvenog, odnosno državnog kapitala, rješavaće se pred arbitražnim vijećem, koje sporazumno određuju Vlada Crne Gore i Vlada Republike Makedonije, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva bilo koje zainteresovane strane.

Zahtjev se podnosi na predlog zainteresovanog lica. Arbitražno vijeće iz stava 3 ovog člana se sastoji od tri člana. Po jednog člana arbitražnog vijeća imenuju Vlada Crne Gore i Vlada Republike Makedonije, a predsjednika arbitražnog vijeća sporazumno određuju ta dva člana.

Ako se ugovorne strane u predviđenom roku od 30 dana ne dogovore o predsjedniku arbitražnog vijeća, na zahtjev bilo koje ugovorne strane njega određuje Sekretarijat Stalnog arbitražnog suda u Hagu.

Ako jedna ugovorna strana ne imenuje svog predstavnika u arbitražnom vijeću u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, druga ugovorna strana ima pravo da od Sekretarijata Stalnog arbitražnog suda u Hagu, traži da drugog člana arbitražnog vijeća i predsjednika arbitražnog vijeća odredi istovremeno.

Odluka arbitražnog vijeća je konačna i izvršna.

Nakon što se konačno odredi ulog društvenog, odnosno državnog kapitala, pravna lica iz čl. 8 i 9 ovog ugovora nastavljaju rad kao preduzeća mješovitog vlasništva ugovornih strana, u statusnom obliku koji je u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom svake od ugovornih strana.

Pravna lica iz stava 8 ovog člana su dužna da se u roku od 30 dana od konačnog određivanja obima društvenog, odnosno državnog kapitala registruju kao pravna lica mješovitog vlasništva kod nadležnog suda, odnosno nadležne institucije, u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom ugovornih strana.

Član 11

Za pravna lica koja su nakon dobijanja, odnosno obnove nezavisnosti ugovornih strana, vlastitim sredstvima osnovala pravno lice na teritoriji jedne od ugovornih strana kao strano pravno lice sa sjedištem na teritoriji druge ugovorne strane, u skladu sa propisima te ugovorne strane o stranim ulaganjima, primjenjivaće se propisi svake od ugovornih strana koji uređuju osnivanje, poslovanje i transformaciju pravnih lica.

Član 12

Zaposleni u pravnim licima iz čl. 8 i 9 ovog ugovora, u postupku transformacije i privatizacije imaju u tim pravnim licima ista prava kao i državljanji ugovorne strane u skladu sa njihovim propisima.

Član 13

Na osnovu ovog ugovora u katastru nepokretnosti brisaće se upisana zabrana raspolaganja nepokretnom imovinom upisanom na preduzeća, odnosno na druga pravna lica svake od ugovornih strana, koji na teritoriji druge ugovorne strane imaju nepokretnu imovinu sa kojom ne obavljaju djelatnost, a dali su je pod zakup ili je na drugi način koriste. Brisanje upisane zabrane raspolaganja predmetnom nepokretnom imovinom obavljaće se na zahtjev navedenih preduzeća, odnosno drugih pravnih lica upisanih kao nosioca prava svojine na nepokretnoj imovini u katastru nepokretnosti ili na zahtjev pravnih sljedbenika Agencije Republike Makedonije za transformaciju preduzeća sa društvenim, odnosno državnim kapitalom.

Član 14

Ovaj ugovor ni na koji način ne utiče na rješavanje međusobnih prava i odnosa na osnovu sukcesije bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, shodno bilateralnim i multilateralnim ugovorima koje su zaključile obje ugovorne strane.

Član 15

Sve sporove koji nastanu u vezi tumačenja i primjene ovog ugovora, ugovorne strane će rješavati sporazumno.

Ako ugovorne strane u roku od jedne (1) godine od zahtjeva bilo koje ugovorne strane za sporazumno rješavanje spora, ne postignu dogovor, spor će se na zahtjev bilo koje ugovorne strane rješavati pred Stalnim arbitražnim sudom u Hagu.

Član 16

Ovaj ugovor stupa na snagu danom prijema posljednjeg pisanog obavještenja kojim se ugovorne strane međusobno obaveštavaju da su ispunjene unutrašnje pravne procedure neophodne za stupanje na snagu ugovora.

Ovaj ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka ugovorna strana može da raskine ovaj ugovor u bilo koje vrijeme, upućivanjem pisanog obavještenja o svojoj namjeri da raskine ovaj ugovor drugoj ugovornoj strani, diplomatskim putem. U tom slučaju ugovor prestaje da važi nakon isteka šest (6) mjeseci od dana prijema takvog obavještenja.

Sačinjeno u _____ dana _____ godine, u dva originalna primjerka, na crnogorskom i makedonskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

**ZA VLADU
CRNE GORE**

**ZA VLADU
REPUBLIKE MAKEDONIJE**